OGLASAJTE V NAJBOLJŠEM SLOVENSKEM ČASOPISU
★
Izvršujemo vsakovrstine tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

VOL. XXXV.—LETO XXXV. CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), APRIL 14, 1952 ŠTEVILKA (NUMBER) 75

ADVERTISE IN THE BEST SLOVENE NEWSPAPER
★
Commercial Printing of All Kinds

Novi grobovi

MARTIN BRINOVEC

Zgodaj danes zjutraj je umrl na svojem domu Martin Brinovec, stanujoč na 1146 E. 60 St. Bolehal je eno leto in pol. Pogreb oskrbuje Grdinov pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

*

ANDREW WERLICK

V Fairview Park bolnišnici je umrl včeraj popoldne Andrew Werlick, stanujoč na 23050 Ivan Ave. Pogreb oskrbuje Grdinov Lakeshore pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

*

PATRICK W. CARLIN

Včeraj zjutraj je umrl Patrick W. Carlin, star 86 let. Tukaj zapušča sestro Mrs. Margaret Herbison, ki je mati Geralda Herbisona, poslovodja collinwoodske podružnice North American banke. Njegova sestra Mary je umrla pred dvemi tedni. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 9.30 uri iz Grdinovega Lakeshore pogrebnega zavoda, 17002 Lake Shore Blvd., v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd.

Missouri poplavlja

SIOUX CITY, Iowa, 13. aprila—Mesto je moralo biti izpraznjeno radi silnih voda, ki jih prinaša veletok Missouri.

Ceni se, da je moralo zapustiti domove spričo sedanjih poplav kakih 75,000 ljudi.

Governerja Nebraske in Iowe sta zahtevala, da se ozemlje njunih držav proglasi kot tako, ki je v izjemnem stanju.

Ranjena v pretepih

Včeraj zjutraj ob 1.55 uri je policija našla Fletcher Thomasa iz 5917 Grand Ave. ležečega na tratoarju na E. 55 St. in Central Ave. Odpeljan je bil v Charity bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima prebito lobanjo in da je preboden v prsa. Policija je aretirala nekega 51 let starega moškega kot osumljenega napadalca.

V nekem drugem pretepu, ki se je vršil v gostilni na E. 4 St. in Carnegie Ave., ob 1. uri zjutraj, pa je dobil prebito lobanjo Kenneth Pratt, star 27 let, stanujoč na 867 E. 105 St. Opeljan je bil v Charity bolnišnico.

Vlomilec prepoden

Včeraj popoldne ob 1.36 uri se je sprožil alarmni signal v glavnem stanu Morse družbe, ki je takoj odpremila svojega nameščenca v prostore H. & J. Self Serve Market na 7100 Cedar Ave., odkoder je signal prihajal. Ko je skupno z lastnikom trgovine, katerega je telefonično pozval na lice mesta, vstopil v notranjost, je skozi zadnja vrata zbežal neki vlomilec, ki je za seboj pustil nekaj živeža, ki ga ni utegnil vsega použiti, kakor tudi druge nabrane zaloge, ki jo je menda mislil odnesti s seboj.

Ženska najdena mrtva

Včeraj je Mike Kalmar, star 65 let, našel v kleti svojega stanovanja truplo žene Mary, stara 71 let. Očividno se je ženska ustrelila skozi usta, kajti poleg trupla je ležal samokres. Ženska je dalj časa bolehala na želodčni bolezni.

ZA INICIJATIVO V POLITIKI; DULLES ODKRIVA SVOJE KARTE

LOUISVILLE, Ky., 13. aprila—Republikanski svetovalec predsednika Trumana, John Foster Dulles, ki se je formalno ločil od zvezne vlade, pri kateri je sodeloval v povojni dobi v splošni politiki, je označil inicijativo v zunanji politiki kot glavni program Amerike. "Amerika naj ne pleše, kakor ji godejo iz Moskve," je vsebina zunanje političnih nazorov Dullesa.

Dulles se je izrazil dokaj laskavo o svojem sodelovanju s Trumanom in Achesonom, toda ameriški zunanji politiki pod vodstvom Trumana in Achesona je očital, da ji manjka dalekovidnost in da ne sodeluje dovolj s kongresom, kar se tiče zunanje politike.

Ameriška zunanja politika v povojni dobi je bila v glavnem reakcija na sovjetske akcije. Krize, ki so nastale po svetovni vojni, bi bilo predvideti, če bi imeli opravka z dalekovidnostjo in če bi se zvezna vlada posvetovala v pravem času s pristojnimi odbori kongresa. V tem sodelovanju s kongresom bi zvezna vlada dosegla tudi narodno edinstvo, kar se tiče zunanje politike in bi se Amerikanci ne nahajali v nekem stanju diktiranja od zgoraj navzdol ter bi nastopali v svetu enotnejše.

Dulles je mnenja, da so Amerikanci v zunanji politiki bolj razdvojeni, kakor so bili, razen v slučaju japonskega napada na Pearl Harbor. Glavno pa je, da se Amerikanci nahajajo le v defenzivi, ne pa v ofenzivi. Ameriška zunanja politika je v glavnem odgovarjala na akcije, ki jih je započela Moskva in zgodovinska vloga Amerike ni v tem, da samo reagira, ampak v tem, da sama začne in vodi akcije. To zahteva ameriška tradicija in taka zunanja politika bo zedinila Ameriko in ne bo politika odgovarjanja na akcije, ki jih začne Moskva. Amerikanci ne smejo plesati, kakor jim to gode Politbiro v Moskvi.

Zopet doma

Po par-tedenskem bivanju v St. John's bolnišnici, kjer je srečno prestal težko operacijo, se je poznani Mr. Frank Pultz povrnil na svoj dom na 3320 W. 88 St., kjer se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Najlepše se zahvaljuje vsem prijateljem za obiske, cvetlice, darila in številne voščilne kartice, ki jih je prejel. Zdravje se mu sedaj polagoma obrača na bolje in prijatelji ga lahko obiščejo na domu.

Med Argentinijo in Anglijo

LONDON, 13. aprila — S koncem aprila preneha trgovinska pogodba med Veliko Britanijo in Argentinijo. Po tej pogodbi mora Argentinija dobavljati Veliki Britaniji letno 200,000 ton mesa. Vprašanje prehrane, zlasti delitve mesnih obrokov civilnemu prebivalstvu je v Veliki Britaniji zelo pereče. Velika Britanija je navezana na dobavo mesa iz Argentinije. Vprašanje samo bi ne bilo težko pri odločitvi, če bi ne bilo drugih gospodarskih sporov med Veliko Britanijo in Argentinijo. Britanski kapital je v Argentiniji močno angaziran, zlasti v železnicah. Vlada diktatorja Perona je znana po nacionalizaciji. S temi ukrepi je prizadet britanski interes.

V Londonu upajo, da bo prišlo z Argentinijo do nove pogodbe, ki bo rešila ne samo vprašanje dobave mesa Veliki Britaniji, ampak tudi ostala gospodarska vprašanja.

200.000 VOJAKOV DOMOV

SAN FRANCISCO, 13. aprila — Do sedaj se je vrnilo iz Koreje 200,000 ameriških vojakov. Številka 200,000 vrnjenih vojakov je zadela kaprola Leona Clarka, ki je star 23 let in doma iz Indianapolisa. Clark je šel na Korejo pred enim letom in je bil tudi odlikovan. Prvo, kar bo v domovini napravil, bo obisk svoje zaročenke, nato pa staršev.

SVOJEVRSTNA TOŽBA

V telefonski stavki je nastopil v Clevelandu značilen moment: Unija C.I.O. je najavila, da bo tožila Ohio Bell Co., ker je namestila protizakonito delavno moč, ki nadomešča delavce v stavki. Nastalo bo zanimivo pravno vprašanje ali sme podjetje, čigar delavstvo je na stavki, najeti delavno moč, da vrši delo delavcev na stavki. Zastopniki unije C.I.O. trdijo, da je tako postopanje družbe nezakonito.

MI SMO VOJAKI KORENJAKI...

RANDOLPH FIELD, Tex., 13. aprila — Rezervni poročnik James G. Bristol, 35 let star, doma iz Harlana, Iowa, je odklonil polet. Razlog: Njegova žena bi postala nervozna.

Bristol ni sam. Do sedaj se je uprlo letanju pet drugih oficirjev rezervistov.

Kar se njega tiče, je Bristol pojasnil svoje zadržanje v tem. da ga vodijo oziri na družino, predvsem pa na ženo. Bristol je poročil vdovo. Prvi mož njegove žene se je ubil leta 1944, ko se je zrušilo njegovo letalo. Žena ve, da je dodeljen k pilotom in odkar se je ubil njen prvi mož, ima vedno strah pred letali. Posebno še, če ve, da je na letalu on sam —Bristol.

Podobno se poroča iz San Antonio, Tex., kjer je šest rezervnih oficirjev odklonilo vežbanje v letalstvu. Vojaško poveljstvo je označilo to postopanje za "upor proti obstoječim predpisom." Sedanje vežbanje gre za tem, da se pripravi rezerva, ki bo šla na Korejo, ker je v smislu programa o izmenjavi vojnih sil potrebno, da se nadomestijo tudi ameriški letalci na Koreji. Če gre za trdote, obenem za izpostavljenja nevarnosti, gre pač za splošno znana dejstva, katerim se ne more izogniti nihče, ki je pod ameriško zastavo. Vojaško poveljstvo ne more jemati ozira na to ali postajajo žene doma živčno bolne, ker se možje vežbajo v letalstvu. Tudi ne na to, koliko otrok je doma.

Med oficirji, ki so odklonili polet, je tudi Clevelandčan, poročnik Ralph Engel iz Cleveland Heights. Engel je bil letalec v zadnji svetovni vojni, predvsem v Italiji.

RAZMOTRIVANJA O DELU V AMERIKI

Brez dela ni notranjega zadovoljstva. Delo mora biti plačano. Delo vzbuja samozavest in samospoštovanje. Delo vzgaja osebnost. Delo nas veže s stvarnostjo življenja. Večina ukopojencev se ne počuti srečno. Večina se spominja na srečne dni, ko se je trdo delalo.

Delo rodi najboljše uspehe, če se delovni človek znajde na prostoru, katerega je vajen.

Najbolj plodovite so delavne ure dopoldne. Prva ura ne, pač pa ostale.

Tisti, ki morajo delati z možgani, imajo več uspeha, če ležijo in imajo noge navzgor, kakor pa če sedijo. V tem stanju so njihovi domisleki večji in tudi točnost, kaj je treba pogoditi, večja. Taka lega je v zvezi z obtokom krvi, kar vse vpliva tudi na funkcijo možganov.

Najbolj te muči delo, ki ne odgovarja tvoji inteligenci ali pa če ni dovolj plačano. V tem pogledu je v Ameriki le 60% delovnih ljudi, ki so s svojim delom v resnici zadovoljni. Največ jih je zadovoljnih v poslovnem svetu. Bolj so zadovoljni na splošno delavci, ki delajo pri produkciji kot pa uradniki, zaposleni po pisarnah. Najbolj so na splošno zadovoljni strokovni delavci.

Trdo delo nikdar ne povzroča zrušenja naših živcev. Uprava tovarn ali postopanje "bossov" do delavcev na splošno ni vzrok nezadovoljstva.

Tako modrujejo o delu sodobni Amerikanci.

IMAMO DVA HARRY TRUMANA

CINCINNATI, 13. aprila—V družini Harry Truman so imeli vesel dogodek. Rodila se je hčerka Jane.

Harry Truman, po poklicu električni inženir, je izjavil, da se mati in otrok počutita dobro. Pristaviti pa je, da ta Harry Truman ni v nobeni zvezi z drugim Harryem Trumanom, ki je predsednik v Beli hiši v Washingtonu.

MOSSADEGH ODKRIVA ZAROTO

TEHERAN, 13. aprila — Ministrski predsednik iranske vlade Mossadegh trdi, da so hoteli britanski agentje njegovo smrt. Ko se je sestala novoizvoljena narodna skupščina, je Mossadegh razodel v zvezi z objavo svojega političnega programa, ki je v glavnem nacionalizacija iranskega petroleja in borba proti Veliki Britaniji, tudi trditev, da so mu britanski agentje stregli po življenju.

MIROVNA PROPAGANDA MED OTROCI

DUNAJ, 13. aprila — V prestolici Avstrije se vrši mednarodna konferenca "v obrambo otrok." Ameriško poslaništvo na Dunaju je konferenco označilo kot del sovjetske propagande "za svetovni mir." Konference se udeležuje več kakor 500 delegatov.

Stavka telefonske družbe Ohio Bell končana

Danes zjutraj se je med družbo Ohio Bell Telephone Co. in nameščenci, ki so bili v stavki, podpisala nova mezdna pogodba. Družba je pristala na povišanje plač.

General Eisenhower je odložil mesto poveljnika N.A.T.O. v Evropi

EISENHOWER OSTANE VOJAK IN ČAKA RAZVOJA DOGODKOV

WASHINGTON, 13. aprila—General Eisenhower je v svoji prošnji, da se oprosti mesta poveljnika oboroženih sil N.A.T.O. v Evropi povdaril, da ne misli sleči vojaško suknjo razen če bo dobil nominacijo za predsedniškega kandidata. Če bo dobil nominacijo, bo šel v volilno borbo kot civilist in bo tej borbi posvetil vse svoje sile.

Formalna odločitev generala Eisenhowerja, da zapusti mesto vrhovnega poveljnika oboroženih sil N.A.T.O., je značilna v dveh pogledih. Prvič, kakor zatrjuje general Eisenhower sam, so dela na skupni zapadno evropski armadi toliko napredovala, da se lahko trdi, da je delo ali misija, ki jo je imel, v glavnem končana. Organizacija je izvedena, podrobnosti pa ostanejo nerešene, kakor vedno. S tega vidika presojano s stališča generala Eisenhowerja tudi ni vojne nevarnosti in general lahko odhaja s svojega položaja.

Drugi važni moment je v tem, da se je general Eisenhower odločil, da bo aktivno posegel v ameriško predsedniško volilno borbo, če bo dobil nominacijo na republikanski listi. Takrat bo govoril kot civilist.

Zunanja politika Eisenhowerja

Iz okolice generala se je poročalo marsikaj, večinoma samo glede ameriške zunanje politike. Glede notranje politike, predvsem glede socialne zakonodaje general se še ni točno izjavil. Republikanci iz okolice Tafta očitajo generalu, da ni povedal, kakšna je njegova zamisel glede notranje ureditve Amerike. Kar pa se tiče zunanje političnih nazorov generala, je zanimivo, kako gleda na Azijo.

Proti vojni s Kitajsko

General Eisenhower, tako trdijo njegovi prijatelji, bi imel kot ameriški predsednik kot glavno linijo ameriške zunanje politike do Azije, da se Amerika ne vplete v vojno s komunistično Kitajsko. Vojna na Koreji naj se konča. S tem ne bo trošila Amerika ne človeških, ne gospodarskih virov. Moskva hoče Ameriko zaplesti v vojno s Kitajsko. Nasproti bi si stali armadi milijonskih držav—Amerike in Kitajske, v tem konfliktu pa bi ne bil prizadet niti eden sovjetski vojak in bi se ne sprožila niti ena sovjetska puška. Krvavela bi le Amerika, ker ni pričakovati, da bi mogla doseči vkljub njeni tehniki hitre odločitve na prostranih poljih celinske Kitajske. Kakor so pokazali boji na Koreji, je komunistična Kitajska organizirala vojaško moč, ki je ni podcenjevati.

General čaka na nominacijo

General Eisenhower je v svoji odločbi, da zapusti mesto poveljnika N.A.T.O., jasen. Povdarja izrecno, da je njegova dosedanja karijera vojaška in da ne misli sleči vojaško suknjo kot ameriški general, dokler ga ne pokličejo v civilno službo. Le tedaj, če ga bo republikanska stranka imenovala za svojega predsedniškega kandidata, bo dal slovo svoji vojaški karijeri in nastopil kot civilist v volilni borbi.

Velik odmev v Evropi

General Eisenhower bo formalno vzel slovo od vseh predstavnikov, ki zastopajo države članice severno Atlantskega pakta in bo posetil tudi prestolice teh držav. Generala Eisenhowerja se drži sloves zmagovalca v zadnji svetovni vojni in je povsem razumljivo, da poleg hladnega razuma govorijo tudi čustva, ko ta zmagovalec odhaja z evropskega pozorišča. Evropski tisk izven sovjetskega bloka izraža svoje obžalovanje, da se je to zgodilo. Na drugi strani pa naglaša, da so obrambene priprave za slučaj sovjetskega napada toliko dozorele, da general lahko zapušča svoje mesto, česar bi v nasprotnem slučaju gotovo ne storil. Nevarnosti vojnega spopada torej ni.

General bo obiskal države članice Severno atlanske zveze tekom aprila. Prva je na vrsti Belgija.

Kdo bo naslednik?

O svojem nasledniku se general Eisenhower ni izjavil. Očividno se v to vprašanje noče mešati, ker je izrecno povdaril, da nima "niti najmanjšega pojma," koga bodo postavili za naslednika na njegovo mesto. Z vojaškega stališča vzeto je bilo prisrčno slovo med Eisenhowerjem in njegovim namestnikom britanskim maršalom Montgomeryem. Montgomery je bil v zadnji svetovni vojni britanski vrhovni poveljnik in najožji sodelavec generala Eisenhowerja. Po končani vojni je general Eisenhower nastopil svojo pot v domovino preko Londona. Očividno v nameri, da podčrta povezanost med Veliko Britanijo in Ameriko. Takrat je imel v Londonu poslovilni govor, ki ga je svetovna kritika primerjala z govorom v Shakespearovi drami "Julij Cezar." Značilnost tega govora je bila v tem, da je general Eisenhower posebej naglasil demokracijo anglosaksonske rase, ki je v veri v demokracijo prestala in doprinesla ogromne žrtve, a tudi v eni najstrašnejših vojn končno zmagala.

Prijatelji Eisenhowerja upajo, da ga bo republikanska stranka postavila za svojega predsedniškega kandidata, ne da bi bilo treba Eisenhowerju toliko priprav, kakor ohijskemu senatorju Taftu. Računajo s popularnostjo generala kot poveljnika med ameriškimi vojaki v zadnji svetovni vojni, ko je znal zdržati disciplino in pripravljenost na žrtve, pokazal pa se je tudi v položaju poveljnika vedno le kot človek. Znani so primeri, ko so se morali podrejeni poveljniki opravičiti vojakom, če so napram njim postopali nedostojno in je general Eisenhower zvedel za slučaj.

V koliko bo realnost ameriškega življenja terjala drugo, je seveda vprašanje. Vojna je vojna, državna uprava pa nalaga zlasti ameriškemu predsedniku, ki ima veliko oblast po ustavi, da irigira pot civilnega življenja in njegovih potreb.

Dečka aretirana

Policija je včeraj zajela dva po 14 let stara dečka, ki sta priznala, da sta zadnje čase izvršila več tatvin. Na domu enega fantka je policija našla skoro čisto nov bicikel, katerega sta nepridiprava fantka prošli teden ukradla 12-letnemu Jimmy Critchfielda, čigar starši so slepi. Fanta sta bila zajeta, ko sta se plazila po prostorih centralnega YMCA, kjer sta, kot sta priznala, enkrat preje ukradla radijo in uro.

Lutkovna predstava

V prostorih javne knjižnice Norwood podružnice na 6405 Superior Ave. bo v četrtek popoldne, 17. aprila privlačna lutkovna predstava. Vstopnina bo prosta, pričetek bo ob 4. uri popoldne. Vstop pa bo le dovoljen osebam, ki dobijo proste vstopnice v knjižnici danes in jutri.

V petek zvečer, 18. aprila ob 8. uri pa bo zopet predvajan privlačen film. Vstopnina je tudi k slikam prosta, a otroci bodo imeli vstop v spremstvu staršev.

V prid Trstu

Jutri, v torek zvečer ob 8. uri se v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. vrši zelo važen sestanek, na katerega so vabljeni vsi Slovenci in Slovenke, brez ozira na politično mnenje. Gre se radi Tržaškega vprašanja in kaj morejo Slovenci kot narod storiti, da se prepreči nakana, da se priključi Trst Italiji.

Komur je do svojega naroda in za njegovo pravičnost, bo gotovo prišel na sestanek v torek zvečer.

KOLONIJE SE RUŠIJO

TUNIS, Tunizija, 13. aprila — Francoska vlada se je poslužila pri sestavi vlade za Tunisijo diktatorskih sredstev. Poveljnik francoskih čet v Tuniziji je prevzel mesto zunanjega ministra v vladi Tunizije. Formalno ta korak ne bi nasprotoval pogodbi med Francijo in Tunizijo, ker ta pogodba določa, da vodi Francija tudi zunanjo politiko Tunizije. Toda imenovanje poveljnika francoskih čet v Tunisiji za tunisijskega zunanjega ministra, je vzbudilo splošno ogorčenje. Francozi imajo v Tuniziji posadko 20,000 mož, ki dejansko vlada. Kolonija je v obsednem stanju in je bilo do sedaj ubitih v nemirih čez sto oseb.

Domačini so vložili na Združene narode protest zoper Francijo, združen z zahtevo, da se da Tuniziji v severni Afriki samostojnost. Protest podpira muslimanski afriški blok. S formalne strani bodo imeli Združeni narodi rešiti sporno vprašanje, ali se vzame ta protest v pretres ali ne. Konkretno je rešiti—ali so Združeni narodi lahko lotijo kake pritožbe, ki jo vloži skupina, ki ni članica Združenih narodov. V prvi vrsti se bo s tem vprašanjem moral pečati Varnostni svet Združenih narodov.

Svoječasno je bila na dnevnem redu slična pritožba domačinov iz Tunizije, pa se je glavno tajništvo Združenih narodov postavilo na stališče, da Tunizija ni legitimirana vlagati take pritožbe, ker ni članica Združenih narodov.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) $8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) $10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

PROPAGANDA ALI STVARNOST?

Če se piše o Rusiji—Sovjetski zvezi v njeni mednarodni politiki in konkretnih odnošajih do konkretne države, na primer do Amerike, potem je popolnoma postranskega pomena, kakšen je sovjetski sistem za rusko prebivalstvo, oziroma kako je izraz danes, za sovjetske narode. Ali je bivše kmetsko tlačanstvo, industrijska zaostalost, stvar preteklosti, ali je sedanji sistem Rusijo industrijaliziral, prebivalstvo pa privedel do boljšega življenskega standarda, je notranja zadeva Sovjetske zveze.

Sovjetska zveza kot faktor v zunanji politiki ima svojo veliko prednost, da je z avtoritarnim režmom vedno enotna, in da njena politika ni vezana na kak kompromis, ki naj bi se dosegel med razruvanimi meščanskimi strankami ostalega sveta. Dalje pa, da ji gresta v prid dva momenta, ki dajeta pečat našemu stoletju—moment nacionalnosti in moment socialnega vprašanja. Oba momenta je znala Sovjetska zveza izrabiti najbolj spretno, ko je širila svoj imperializem. Tam, kjer je bilo treba povdariti narodnost, je šla v ogenj s parolo narodne samostojnosti. Redno v tej zvezi tudi po zahtevi o gospodarski samostojnosti in socialni pravičnosti, ki da bo končno dosežena v družabnem redu po sovjetski zamisli. Vedno pa pred očmi, da bo končno zavladala Moskva na svetu, na poti do tega cilja pa se je prilagoditi času in potrebam. Poleg ideologije je Sovjetski zvezi taktika bolj važna, kot jo sicer ocenjuje ostali svet.

Gledano s tega stališča se da v razvoju sovjetskega imperializma določiti gotove dobe z gotovo vsebino. Neposredno potem, ko se je posrečila revolucija v Rusiji, je Moskva računala, da bo objel isti revolucijonarni val predvsem države v Aziji. Ustanovljena je bila revolucijonarna internacionala, ki je poslovala sicer ločeno od uradne osrednje sovjetske vlade v Moskvi, člani vodstva ene in druge pa so bile ene in iste osebe. Gibanje internacionale je financirala Sovjetska zveza. Toda takrat se Abijci niso dvignili, kakor je bilo v načrtu in po presledku kratkega časa so Sovjeti premislili svojo taktiko in ubrali drugo pot: Sovjetska zveza naj opusti za enkrat mednarodno komunistično propagando, naj se notranje konsolidira, pride pa v stik z zunanjim svetom. Sovjetska zveza sklepa pogodbe na levo in na desno, gre v bivšo Ligo narodov, posreduje med državami, sklepa bloke, sklepa pa tudi trgovinske pogodbe. Iz te dobe, ki bi jo označili z dobo pokojnega sovjetskega zunanjega ministra Litvinova kot propagandista sodelovanja z nekomunističnim svetom, bi lahko našteli celo vrsto gospodarskih in političnih ter trgovskih pogodb, ki pa so bile redoma kratkotrajne, kakor je pač Sovjetom prijalo.

Zadnja sovjetska agitacija je propaganda za mir. Poleg predloga, da naj pride do zedinjene Nemčije, ker bo zedinjena Nemčija večje jamstvo za mir, kakor pa razdeljena na dvoje, je Sovjetska zveza načela vprašanje trgovinskih pogodb s posameznimi državami. Skratka—Sovjetska zveza se javlja pripravljeno, da trguje in izmenjava gospodarske dobrine po vseh načelih in principih, kakor so bila do sedaj v veljavi. Daj—dam!

Pick and Pay! Sovjetska zveza je celo stavila konkretno ponudbo na konkretne države in določila vsoto, do katere bo šla pri izmenjavi blaga. Tudi to je povedala, da je pripravljena izravnati bilanco z naštetimi vrstami ruskih surovin.

Ali je to pot sovjetska ponudba resna? Mednarodna izmenjava blaga med državami je brez dvoma življenskega pomena. Anglosaksonski svet je v prvi vrsti kot trgovec zaintersiran na izmenjavi blaga, zlasti še ko gre za ogromne teritorije, ne samo Sovjetske zveze, ampak sovjetskega bloka sploh. Toda ta anglosaksonski svet ne da mnogo pozornosti na nove sovjetske ponudbe. Ameriški tisk je konferenco gospodarskih delegacij v Moskvi komaj omenil. Podrobneje razpravljanje o teh sklepih in predlogih bi Amerikanu ne bilo simpatično. Amerikancu je znano, da je Rusija Ameriki dolžna, da se pa za plačilo in izpolnitev obveznosti ne zmeni.

Vsakemu Amerikancu je znan "Lend and Lease," iz katerega dogovora dolguje Rusije Ameriki težke milijarde dolarjev. Vprašanje vrnitve sposojenih ladij se ne splača niti omeniti. Britanci pravijo, da bi se dalo o teh ponudbah govoriti, pristavljajo pa takoj, da slutijo, da tičijo za predlogi politični motivi nove sovjetske taktike. Britanci imajo tudi komedijo, ki nosi naslov "Veliko hrupa za prazen nič."

L. Č.

UREDNIKOVA POŠTA

Nujen apel na Slovence

CLEVELAND, Ohio—Odbor za Kulturni dom v Trstu si je nadejal nalogo, da skliče k narodnemu sestanku vse naše uradnike raznih društev, to je podpornih, pevskih, dramskih ter vse predstavnike naših tukajšnjih slovenskih narodnih domov, kot tudi predstavnike vseh naših slovenskih podpornih organizacij, vse naše profesijonalce, sploh vse, kateri čutite kot Slovenci za svoj rod. Ponovni sestanek se vrši v torek, 15 aprila točno ob 8. uri v spodnji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

Ta sestanek je zelo važen, da vsi Slovenci, ne oziraje se na naša osebna mišljenja, dvignemo glas protesta proti ponovnemu dvigu italijanskega šovinizma. Italijani zopet pritiskajo na državnike Zedinjenih držav, Anglije in Francije, da se drže obljube izza leta 1948 ter da priključijo Trst kot zono A k Italiji itd.

Sestanek v to svrho se je že vršil, bil pa je prehitro organiziran ter ni bilo dovolj navzočih za podvzetje kakih večjih korakov. Zato se ponovno poziva vse gori omenjene, da se v to svrho vrši ponovno sestanek kot že rečeno dne 15. aprila, to je jutri zvečer ob 8. uri. Vsak, kateri čuti kot Slovenec ter mu ni vseeno, da slovenski narod ponovno izgubi velik del svoje narodne zemlje, naj pomaga, da kot narod dvignemo glas protesta proti takim namenom ter ostro protestiramo pri merodajnih vladah proti taki nameri.

Več o tem bo podanega na tem narodnem sestanku v torek zvečer. Pridite vsi, kateri se počutite dolžne kot Slovenec, da povemo vsem tem, da tujega nočemo, svojega ne damo.

Za odbor Kulturnega doma v Trstu:

Joseph F. Durn, tajnik.

V spomin pokojnemu bratu

CLEVELAND, Ohio—Jaz verujem, da cvetlice olepšajo mrtvaški oder pri mrtvemu. Pa tudi verujem, da mrtvemu nič ne koristi. Zato sem se odločil, da mesto venca pokojnemu bratu James Debevcu darujem $15, in sicer: Progresivnim Slovenkam, krožek št. 1 $5; SANSu $5, in za Kulturni dom v Trstu $5.

Tebi, brat, pa naj bo sveta ameriška zemlja Tvoja tovarišica!

Anton in Uršula Debevec,
Dibble Ave.

Oton Župančič:

EJ, MAČICE!

Ej, mačice! Kdaj pa ste
splezale
tak naglo na vrbinje?
Ni dolgo še, kar v inje
zavite so veje iztezale
se v mraz.
Pa kdaj si, glog, si cvetja
nabral?
Kot iz snežink posneto
je v bele čipke speto —
kaj res že kučmo z glave
dejal
je čas?
Pa, deklice, kaj je dahnilo
v vas?
Kaj vam oči je vnelo,
kaj v nedrih vam vzbrstelo?
—Pst! To se ne pove pri nas
v obraz.

—NOVA DOBA

Tržačan piše sorojaku v Ameriki o potrebi Kulturnega doma

Mr. Vinko Godina iz 19805 Mohawk Ave., ki je aktiven na društvenem polju kakor tudi pri raznih akcij v pomoč svoji rodni domovini, je te dni prejel od svojega sovaščana Borisa Race iz Trsta daljše pismo, v katerem mu opisuje tamošnje razmere in potrebe ter želje Tržačanov za lastni Kulturni dom, kjer bi Slovenci gojili svoje kulturno delo.

Pismo se glasi:

"Trst, 11. marca 1952

"Dragi sovaščan Vinko Godina!

"Ko sem iz pisma, ki nam ga je poslal SANS in njen tajnik John Pollock razbral, da ste tudi Vi član odbora, ki je bil sestavljen zato, da nam pomaga zgraditi Kulturni dom v Trstu, sem sklenil, da kot sovaščan in član našega odbora za zgraditev Kulturnega doma poiščem Vašega brata v Herpeljah, da dobim naslov in Vam pišem. Zato sem se zelo razveselil, ko mi je Toni Gacarjev prinesel pismo, ki ste ga pisali 26. februarja Vaši sestri Tonci in pišete o isti stvari, o kateri sem Vam nameraval sam pisati.

"Osebno Vas ne poznam, vem pa za vas. Vi se boste morda spominjali mene kot otroka, star sem bil šest let, ko ste odhajali v Ameriko. Sem najmlajši Ratetov sin Boris s Podulce. (Gotovo se spominjate mojega očeta Franca, najstarejšege brata Božota, star je 48 let, sestre Danice, 47 let, brata Radota, 44 let, Lidije 40 let, jaz sem star 36 let).

"Oprostite, da se toliko časa zamujam pri opisovanju naše družine, mislim, da Vas bodo zanimale te drobne informacije, ker ste že toliko časa iz naših krajev, da se boste bolje spomnili in prepričali o resničnosti tudi drugih informacij in pojasnil, ki Vam jih bom dal v zvezi z našim življenjem v Trstu in posebej še s Kulturnim domom, ki ga bomo gradili.

"Iz Herpelj se je cela naša družina preselila v Jugoslavijo 1931. leta (Božidar in Danica sta šla že preje v Jugoslavijo), ker so ateta fašisti preveč preganjali in ni zato dobil nobenega dela (morda se še spominjate, da je bil zidarski mojster), naselili smo se v Ljubljani. Ko so Ljubljano zasedli 1941 italijanski fašisti, smo začeli takoj z organizirano borbo proti njim. Brata Radota so poslali v taborišče že 1942, mene so aretirali 1943 in me obsodili na 30 let zapora.

"Zadnji dan istega leta sem prišel iz zapora, ustavil sem se za dva meseca v Herpeljah in nato sem šel k partizanom. Drugi dan po osvoboditvi Trsta (2. maja 1945) sem prišel v Trst in sem tu še danes, kjer po svojih močeh pomagam in sodelujem v borbi proti italijanskemu iredentizmu, ki se še ne more sprijazniti s tem, da je mirovna pogodba z Italijo 1947. leta določila, da Trst ni več v Italiji in da je ustanovljena nova državna tvorba, neodvisna od Italije—Svobodno tržaško ozemlje, ki daje nam Slovencem vse narodne pravice.

"Mislim, da Vam ni treba podrobno pojasnjevati, kako je z nami Slovenci danes v Trstu, če boste želeli, vam bom o tem pozneje lahko pisal, če bo treba, bom poslal tudi članek za vaše časopise. Glavno Vam lahko povem v par besedah. V Trstu imamo samo slovenske osnovne in srednje šole, drugega nam oblasti ne dajo in nam ne priznavajo. Naš jezik ni enakopraven v javnosti, v uradih, na sodiščih, kjer uradujejo samo italijansko, kakor pod Italijo. Na vseh državnih, občinskih in sodnih uradih so samo Italijani, če je kak redek Slovenec, se to niti ne občuti, ker mora biti tudi on 'Italijan.'

"Gospodarsko smo Slovenci popolnoma podrejeni. Gotovo se dobro spominjate, koliko gospodarskih pozicij smo Slovani imeli pod Avstrijo v Trstu, od bank in hranilnic do paroplovbe itd. Italija se je lotila uničevanja tega bogastva takoj po prihodu 1918. leta. Musolini je to delo končal. Slovence so oropali glavnega premoženja; obdržali so samo svoje zaostale kmetije v okolici, v mestu pa kako obrtno delavnico, gostilno, trgovino in pekarno, vsekakor res premalo, da bi se Slovenci enakopravno uveljavili na gospodarskem, političnem in narodnem življenju.

"Pričakovali smo, da nam bodo vse te krivice po drugi svetovni vojni popravljene, toda ne: dali so nam samo šolo in nam pustijo, da imamo svoje liste, časopise, knjige in svoje politične, prosvetne in kulturne organizacije. To je nekaj, toda s tem niso še popravljene vse krivice, ki nam jih je prizadejala Italija. Povrniti nam bi morala banke, podjetja in zgraditi tudi Narodni dom, ki so nam ga 1920 fašisti požgali. V borbi za naše uveljavljanje nismo enakopravni, ker so se Italijani od 1918 okoristili z našim premoženjem in so v tem času monopolizirali tržaško gospodarstvo.

"Danes imajo poleg treh samostojnih m a n j š i h tržaških bank še podružnice sedem velikih italijanskih bank, v rokah imajo vso industrijo (železarsko: ferriera v Škednju, ladjedelniško: Lloyd, s Marco, S. Andrea, S. Rocco itd. prehrambeno, kemično industrijo itd.), ves promet: železnice, paroplovbo, špedicije, večino trgovine. Slovenci imamo v vsej tej gospodarski dejavnosti zelo malo v trgovini in prometu, tako malo, da se utopi v celotnem gospodarstvu.

"Prosvetno in kulturno življenje se je po 1945 v Trstu dokaj razvilo in to zaradi požrtvovanja naših ljudi, ljubezni do slovenske pesmi in besede in s podporo Jugoslavije. Lahko si predstavljate, kakšno razdejanje je bilo na tem polju po 25 letih Italije, ki ni pustila niti slovenskih šol, tiska, knjige, prosvetnih društev. Koliko ljudi se je med tem časom asimiliralo in so postali Italijani (gotovo se tudi Vi spominjate Herpeljcev, ki so pred prvo svetovno vojno šli v Trst, mnogi med temi, ali vsaj njihovi otroci niso več Slovenci).

"Znano je tudi, da se je v Trstu vedno, tudi pod Avstrijo mnogo Slovencev poitalijančilo, toda teh je bilo vedno manj, čim več smo Slovenci v Trstu pomenili. Toliko, kolikor se jih je asimiliralo pod Italijo, se jih v nobeni dobi ni, posebno mladine, ki je morala hoditi v italijanske šole. Lahko si torej predstavljate, da delo na prosvetnem polju ni bilo lahko in da so še danes velike težave.

"Takoj po osvoboditvi je bila ustanovljena Slovensko-hrvatska prosvetna zveza (SHPZ), ki danes obsega obe področji Svobodnega tržaškega ozemlja, anglo-ameriško ali cone A, ki gre od Devina in zajema Nabrežino, Sv. Križ, Opčine, Trst, Bazovico, Dolino in Milje in jugoslovansko cono ali cono B, ki obsega Koprščino z Izolo, Pironam in Portorožem, Marezigami in Bujščino, kjer so Hrvati, z Umagom in Novigradom. V Prosvetni zvezi je danes včlanjenih 35 prosvetnih društev v coni A in prav toliko v coni B. Vsa ta društva v coni A dobro delajo, toda ne morejo več kot toliko, ker skoro nobeno nima dvorane, ker so jih fašisti ali zažgali ali so drugače uničene. V coni B teh težav ni, ker so si po osvoboditvi zgradili popolnoma nove zadružne domove z dvoranami, kakršnih Istriani niso še nikoli imeli. Njim je seveda lažje, ker sami odločajo o sebi.

(Dalje prihodnjič)

PRED PETINDVAJSETIMI LETI

Od 10. do 17. aprila 1927

General Chiang-Kajšek je odprto napovedal boj komunističnemu elementu, ki kontrolira vlado v Harkovu. Zahteva odstavitev Mihaela Borodina, sovjetskega svetovalca pri kantonski vladi.

—

Sacco-Vanzetti obsojena na smrt v električnem stolu. Protesti proti obsodbi preplavljajo urad governerja Fullerja. Duhovniki na prižnicah žigosajo obsodbo.

—

Zvezni maršal George A. Stauffer pravi, da je kriminalstvo tako naraslo, da se je bati, da bo vpropastilo narod. V teku enega tedna so poslali 34 Clevelandčanov v Atlanta zapore, 52 v Dayton, sedaj pa se jih bo odpravilo zopet 28 v Atlanto. Vkljub temu, da se jih v Angliji spozna 91 odstotkov krivim, a tu pa le en procent, pa je še vseeno tako ogromno število zločincev.

—

Silna eksplozija v Clevelandu. Tovarna Patterson-Sargent na Hamilton Ave. in E. 38 St., je skoro popolnoma uničena, ko je po eksploziji sledil požar. Eden delavec ubit, trije resno poškodovani.

—

Dramatično društvo "Lilija" je podalo v Slovenskem domu na Holmes Ave. burko "Trije tički." Nastopili so sledeči: g. A. Miller, gdč. N. Turšič, g. Alojzij Jerkič, g. Ivan Rožanc, g. Steve Černigoj, g. D. Slikar, g. Ivan Lavrič in g. F. Suban.

Igrovodja: Janko Rustija.

—

Pevski zbor Zarja poda koncert in opereto "Kovačev študent." To je prva opereta, ki se jo je vprizorilo. Vloge so imeli: Frank Pernač (bariton), Mary Grill (alt), Vatro Grill (bariton), Louis Belle (tenor) Frank Plut (tenor), Anton Smith (drugi tenor), Walter Lazar (bas).

Pevovodja: John Ivanusch.

—

Igralci dramatičnega društva "Anton Verovšek" so podali na odru Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. burko v dveh dejanjih "Pogodba." Igralci so bili Joseph Zakrajšek, Gertrude Božič, Alojzij Volk, Annie Dergonc, Ana Bashel, Joseph Birk, Joseph Godec in Ivan Šorc.

Vprizorjene so bile tri žive slike—Fata Morgana, katere je aranžiral Vinko Coff, ki je režiral tudi igro.

—

Pomislite! Kar tri prireditve na dan 10. aprila 1927. leta.

—

Angleški bombniki napadli italijanska mesta. Ker je bil to prvi napad po skoro šestih mesecih, so bila vsa mesta razsvetljena. Bombardirali so Fiat tovarne v Turinu in pristanišče v Genovi.

—

Prepoved pošiljanja Coughlinovega lista "Social Justice" po pošti. Glavni poštar Walker je naznanil, da se bo vršilo zaslišanje 29. aprila in to radi protivladnega pisanja.

—

Berlinski radio je obtožil Roosevelta, da se hoče slednji iznebiti župnika Coughlina potom gangsterskih metod, ki so tako popularne v Ameriki. Vzrok za to je, pravi berlinski radio, ker si župnik Coughlin prizadeva razsvetliti ameriško ljudstvo z ozirom na judovske-boljševiške zveze predsednika Roosevelta.

PRED DESETIMI LETI

Od 12. do 19. aprila 1942

Glasbena Matica je podala svoj koncert 12. aprila v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Poleg zborovih točk so nastopili v kvartetu: Louis Belle, Frank Plut, John Nosan in Vencel Frank. V duetu: Carolyn Budan in Louis Grdina. V sekstetu: Anne Zarnik, Louise Mlakar, Mollie Frank, Minka Kramar, Emily Mahne in June Babbitt. V solospevu: Tončka Simčič.

Ivan Zorman, dirigent; Edwin Kužnik, pri klavirju.

—

Za pet dni je doma korporal Ernest Strancar, 716 E. 157 St. Za 10 dni pa je prišel Pvt. John Yapel iz 20351 Lindberg Ave.

Na sedem-dnevni dopust je prišel saržent Stanley Mohorčič, sin Mr. in Mrs. Frank Mohorčič, 18108 Syracuse Ave.

—

Poročila sta se Miss Jane Kovačič, hči Mr. in Mrs. John Kovačič iz 830 E. 237 St., in Mr. Jack Debevec iz James City, Pa.

Zvestobo sta si prisegla Miss Helen Kaminski, 4386 Martin Ave. in Mr. Theodore Laurich, 1177 E. 58 St.

—

Vile rojenice so se oglasile pri družini Mr. in Mrs. Frank Trček, 973 Addison Rd. in pustile zalo deklico. Materino dekliško ime je bilo Jennie Bogatay.

Zalo hčerko-prvorojenko so prinesle tudi k družini Mr. in Mrs. Vernon Kalan. Mlada mamica je hčerka poznanih trgovcev v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., Mr. in Mrs. Anton Ogrin.

Krepkega sinčka-prvorojenca pa so dobili Mr. in Mrs. John Mihevc, Ivan Ave. Materino dekliško ime je bilo Arh.

—

Na radio postaji sta pela Tony Perušek in njegova sestra Mrs. Jennie Fatur.

—

Iz bolnišnice se je vrnila Mrs. Marian Bashel iz 18913 Cherokee Ave.

Po štiritedenski bolezni radi poškodb na nogi, se je povrnil zopet na delo Mr. Frank Žagar, 19010 Chickasaw Ave.

—

V Lakeside bolnišnici je umrl Adam Damm, znana politična osebnost in bivši councilman v 23. vardi, kjer je bil med Slovenci dobro poznan. Ob svoji smrti je bil 60 let star.

OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želijo čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7. št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Ženski č e v l j i so navadno manjši nego gornje mere. Tako bi na primer: št. 38 bila št. 6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Ženske obleke: št 40 je ameriško 32; 42 je 34; 44 je 36: 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 t o č k manjše od evropske mere.

*

Moške srajce: št. 35 je ameriško 13 in pol; 36 je 14: 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15¾; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

*

Približna metrična dolžina po ameriški meri:

1 centimeter —0.3937 inča.
1 meter — 3.2088 č e v l j a ali 1.0936 jarda.
1 kilometer — 0.6214 "statute" milje oziroma dolžina milje, sprejeta potom zakonodaje.
1 kilometer na vodni površini je 0.5369 'nautical" milje.

*

Enako je pri deklicah drugačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

Hubert Pehani:

KAKO DOLGO ŽIVIJO KRVNE CELICE

(Nadaljevanje)

Novo, originalno metodo presojanja življenjske dobe eritrocitev je prinesel študij krvi pri transfuzijah. Danes je splošno znano, da pri transfuziji ne smemo uvesti v žile bolnika poljubne krvi, temveč samo kri ustrezne krvne skupine. Če bi vzeli napačno krvno skupino, bi imelo to za bolnika lahko usodne posledice.

Kri tedaj ni enaka pri vseh ljudeh, temveč se v določenih ozirih razlikuje. Prvi je opazil te razlike avstrijski zdravnik Landsteiner (leta 1900). Napravil je prav enostaven poskus, ki pa je postal odločilen za razvoj znanosti o krvi. Pomešal je rdeča krvna telesca enega človeka s sokrvico (serumom) drugega človeka. Že od poprej so vedeli, da prenos živalske krvi na človeka ni dopusten, ker eritrociti tuje vrste v krvnem obtoku razpadejo (hemoliza). Tudi izven telesa na stekelcu pride do značilne reakcije, če pridamo kapljico človeškega seruma nekaj eritrocitov tuje vrste. Tuji eritrociti se zlepijo v gruče (aglutinirajo).

Landsteiner si je mislil, da eksistirajo morda razlike, čeprav manjše, tudi med krvjo posameznih oseb. V svoje veliko presenečenje pa je pri svojih poskusih pogosto opažal prav močno zlepljenje (aglutinacijo) eritrocitov, podobno aglutinaciji eritrocitov tuje vrste. Serum enega človeka je tedaj reagiral s krvjo (eritrociti) drugega človeka prav tako kakor s krvjo kake tuje, živalske vrste! In čudno! V nekaterih drugih primerih pa ni bilo niti najmanjšega sledu aglutinacije. Ta nasprotujoča dejstva si je Landseiner pojasnil s tem, da je razdelil ljudi glede na kri v tri skupine, ki jih sedaj zaznamujemo kot krvne skupine A, B in O. Leta 1902 sta Decastello in Landsteonerjev učenec Sturli odkrila še razmeroma redko četrto krvno skupino AB.

Kaj naj bi bil vzrok, da pride do zlepljenja eritrocitov, če pomešamo razne krvne skupine? Predstavljamo si, da imamo na eritrocitih določene krvne skupine določene snovi (aglutinogene) krvne tekočine druge krvne skupine. Eritrociti krvne skupine A reagirajo kot nosilci aglutinogena A z aglutininom seruma krvne skupine B, ki ga zato imenujemo aglutinin "proti A" in ga zaznamujemo z grško črko alfa (a). Tako pride do aglutinacije.

Z lastnim serumom pa eritrociti ne reagirajo. Krvna skupina vsebine AB ima na eritrocitih oba aglutinogena (A in B), krvna tekočina mora biti zato brez aglutinina. Obratno pri krvni skupini O na eritrocitih ni aglutinogena A ali B, pač pa vsebuje krvna plazma oba aglutinina. Že Landsteiner je opazil, da je normalno v krvni tekočini navzoč tisti aglutinin, ki z eritrociti lastne krvne skupine ne reagira (Landsteinerjevo pravilo).

To so bili le prvi izsledki. Kasneje so odkrili še mnogo več. Pokazalo se je, da nekatere prvotne skupine niso enotne, temveč se dele v podskupine. Poleg tega so našli nove, od prvotnih popolnoma neodvisne krvne skupine, dalj skupino P v raznih odtenkih in končno zamotani faktor Rh, s šestimi aglutinogeni. V zadnjem času so odkrili še nadaljnje krvne skupine, ki pa so klinično manj važne.

Nas zanimajo tu krvne skupine le v zvezi z določanjem starosti eritrocitov. Pri prenosu (transfuziji) krvi dajemo po možnosti isto krvno skupino. Ali pa moremo prenesti tudi kri druge krvne skupine, ne da bi s tem oškodovali bolnika?

Opazovanja so pokazala, da je pri prenosu krvi važna skupinska pripadnost eritrocitov (nosilcev aglutinogenov), ne pa krvne tekočine (krvne plazme). Ta se namreč zelo hitro toliko razredči, da ne učinkuje več.

Eritrocitov krvne skupine A seveda ne smemo vbrizgati v krvni obtok pripadnika krvne skupine B, ki vsebuje v krvni plazni aglutinin "proti A" (a). Prišlo bi do hemolize oziroma aglutnancije. Podoben bi bil rezultat, če bi eritrocite krvne skipine A prenesli v krvni obtok skupine. O. Kaj pa obratno, če bi prenesli eritrocite krvne skupine A? Eritrociti krvne skupine O nimajo niti aglutinogena A niti B.

(Dalje prihodnjič)

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrti in žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po kratki bolezni preminul naš nadvse ljubljeni oče, sin in brat

1893 **1952**

JOHN ČESNIK

Kruta smrt mu je pretrgala nit življenja dne 26. marca 1952. Pogreb se je vršil dne 29. marca iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda na pokopališče Calvary, kjer smo njegovo truplo položili k večnemu počitku v naročje matere zemlje.

Blagopokojnik je bil rojen 1893 leta v vasi Palčje pri Št. Petru, odkoder je prišel v Ameriko pred 36. leti. Bil je član društva Naprej št. 5 SNPJ in društva France Prešeren št. 17 SDZ.

V dolžnost si štejemo, da se iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence in cvetlice h krsti dragega pokojnika v zadnji pozdrav. Bilo nam je v veliko tolažbo in dokaz, da ste pokojnika spoštovali.

Našo najlepšo zahvalo izrekamo vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj njegove duše.

Enako lepa hvala vsem, ki ste prišli pokropit pokojnika, ga spremili na pokopališče ter dali svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu.

Hvala pogrebcem-članom društva Naprej št. 5 SNPJ in društva France Prešeren št. 17 SDZ, ki so nosili krsto in ga spremili na pokopališče.

Najlepša hvala Rev. Ivan od cerkve sv. George, za molitve v Zakrajškovem pogrebnem zavodu pred pogrebom, kakor tudi Zakrajškovemu pogrebnemu zavodu za vsestransko najboljšo postrežbo in lepo urejen pogreb.

Bodi vsem, ki ste nam stali ob strani, nas tolažili in bili v pomoč na en ali drugi način v dneh naše britkosti, izrečena naša topla zahvala.

Ti, preljubljeni oče, stari oče, sin in brat, počivaj mirno v hladni ameriški zemlji. Prerano si se moral posloviti od svojih dragih, a usoda je tako zahtevala in rešitve ni bilo. Spomin na Tvoje blago srce bo ostal med nami do konca naših dni, ko se s Teboj snidemo na kraju večnega miru in blaženstva, kjer ni ne muk ne trpljenja.

Snivaj sladko—počivaj mirno!

Žalujoči ostali:
JENNIE MELNYK v Detroit, Mich.
in DOROTHY KLASSON, hčeri
vnuk
v stari domovini pa mater, bratje in sestre

Cleveland, Ohio, dne 14. aprila 1952.

1887 **1952**

Naznanilo in zahvala

Žalostnega ter potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl ljubljeni soprog in oče

Anton Skala

ki je previden z svetimi zakramenti zaspal v Gospodu dne 17. marca 1952. Pokojni je bil rojen dne 4. marca 1887 v Podzemlju, Bela Krajina.

Pogreb se je vršil dne 20. marca iz pogrebnega zavoda v cerker sv. Vida. Pogrebno sv. mašo je daroval Rev. Victor N. Tomc, po pogrebni sveti maši pa je bilo truplo prepeljano na pokopališče Kalvarija ter ondi položeno k zemeljskemu počitku.

Tem potom se želimo iskreno zahvaliti Rev. Francis M. Baragi, ki je pokojnega previdel z svetimi zakramenti. Za vse to naš iskreni Bog plačaj.

Dalje se zahvalimo Rev. Victor N. Tomcu za opravljeno sveto mašo in druge pogrebne molitve.

Iskrena zahvala vsem, ki so poklonili toliko lepih vencev, prav tako tudi onim, ki so darovali za svete maše, ki se bodo opravile za mir in pokoj duše pokojnega. Prav tako tudi vsem onim, ki so dali na razpolago svoje avtomobile.

Zahvala vsem, ki so prišli pokojnika kropit, ter molit za mir in pokoj njegove duše. Prav tako tudi onim, ki so se udeležili pogreba, zlasti svete maše ter pokojnega spremili na njegovem zadnjem potu, vse do njegovega groba.

Zahvala podružnici št. 6 SMZ za vso pomoč in naklonjenost, prav tako tudi Belokranjskemu klubu.

Zahvala pogrebnemu zavodu Frank Zakrajšek in Sinovi za tako lepo vodstvo pogreba.

Ti pa, dragi, počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška gruda, duši Tvoji blagi pa večni mir, in nam vsem pa enkrat srečno snidenje nad zvezdami.

Žalujoči ostali:

ANNA SKALA, soproga
AMELIA SIMONIC, ANN BECKERT, hčeri
ALAN, vnuk

Cleveland, Ohio, 14. aprila 1952.

Profesor dr. Ljudevit Merčun:

OD ADIZONOVKE DO REVMATIZMA

Zagorelost po obrazu in po telesu ima navaden človek vedno za izraz zdravja in sile. Vsakdo se razveseli, ko zagleda pozimi smučarja, ki se vrača s hribov zagorel v obraz. Marsikomu pomeni zagorelost višek lepote in zdravja; zato so v modi najrazličnejša mazila, ki pospešujejo zagorevanje. Znano je, da ne moremo zagoreti v enem dnevu in da sicer dobrodejen sončni žarek, če je premočan, postane človeku nevaren, ker povzroča opekline. Vsi poznamo tudi neprijetne strani sončenja. Pri nekaterih ljudeh zapusti sončenje temne pege ali lise po telesu in na obrazu in ženska nečimrnost s tem seveda ni zadovoljna. Razne lise v obrazu pačijo tudi žensko v nosečnosti; prav tako dobe pege ženske v času mene.

Podobna zagorelost v obrazu in po tistih delih telesa, ki so izpostavljeni sončnim žarkom, najdemo večkrat pri zelo težkih bolnikih. Koderkoli se koža guba ali pritiska na kožo obleka, koža zatemni in če ugotovimo še črne lise na sluznici v ustih, je to za zdravnika znamenje, da boleha bolnik za težko boleznijo.

Bolnika pa zagorelost kože ne moti in tudi njegova okolica zaradi tega ni vznemirjena. Huje je za bolnika, da je brez teka in da se mu ponavljajo driske, ki trajajo po več dni in jim sledi močna zapeka. Zmanjšan tek in driske ga navadno oslabe. Njegova telesna teža iz dneva v dan pada. Postane slaboten, utrujen, noge in roke so mu težke, pojavlja se mu splošna nemoč. Že navadno delo ga utruja. Zjutraj še nekako gre, že sredi dopoldneva pa je tako utrujen, da ne more nič več.

Po daljšem počivanju si še nekako opomore, vendar to samo v začetku bolezni. Slednjič sta utrujenost in nemoč tako veliki, da ne more več iz postelje. V tem času postane pozorna tudi njegova okolica. Bolniku zaudarja iz ust, včasih bruha hrano, včasih samo sline. Propada iz dneva v dan in nazadnje pokličejo zdravnika. Zdravnik bolnika resno pogleda, zmaje z glavo in bolnika napoti v bolnico ali na kliniko.

Nemalo je bolnik začuden, ko pride v bolnico, pa tri do štiri dni ne delajo drugega z njim, kakor da se okoli njega zbira mnogo zdravnikov, mu gledajo v usta in jemljejo kri. Hrane, ki mu jo nudijo, na žalost ne more jesti. Najbolj se začudi, da mu nudijo ravno take jedi, ki so nasprotne bolniški hrani, močno soljene, kakršne je prej dobil le v kakih gostilnah, kjer že od nekdaj po navadi bolj solijo, da odjemalec več pije.

Kmalu pridejo nad bolnika še druge bolniške dobrote. Zdaj pa zdaj ga nekdo zbode, prinesejo celo velike posode neke tekočine in mu jo polagoma vbrizgavajo pod kožo. Najrajši bi se vsemu izognil, a tega ne more več, saj je že tako nbeogljen, da komaj še dvigne roke. Pa glej čudo! Polagoma začne nemoč izginevati, z vsako injekcijo mu naraste moč. Istočasno pojenjujejo slabosti v želodcu, polagoma se mu začne pojavljati celo tek in po nekaj dneh se počuti že tako dobro, da poskuša vstati. Že se protivi injekcijam, že se sporeče s sestro in z zdravnikom, ki ga oskrbujeta. Drugi dan ni ne zdravnika, ne sestre; hrano bolnik sicer dobi, vendar nobene inžekcije. Pa glej, že zopet se pojavi utrujenost, že zopet se nekaj meša v želodcu in v bolniku se zbudi hrepenenje po ponovnih injekcija. Nehote se sprašuje, kaj je neki v teh injekcijah, ki tako posvežijo.

Preden odgovorimo na to vprašanje, se moramo pomeniti še o nekih drugih stvareh.

Človeško telo sestavljajo celice, od katerih vsaka zase živi svoje življenje: diha, se hrani, opravlja svoje delo, oddaja svoje odpadke in se množi. Delo, ki ga celica v mnogoceličnem organizmu opravlja, služi v dobro njej sami in skupnosti. Skupna blaginja telesa pa zahteva urejenost v delu. Zato so v telesu celice zložene v skupine, ki opravljajo skupno delo. Take skupine celic imenujemo organe, to so jetra, pljuča, želodec, črevesje, srce itd.

(Dalje prihodnjič)

OGLAŠAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

Društveni koledar

APRILA

18. aprila, petek—Ples Cleveland Ambassadors of Sports kluba v SND, St. Clair Ave.

19. aprila, sobota—Veselica društva Vodnikov venec št. 147 SNPJ v SND, St. Clair Ave.

20. aprila, nedelja—Spomladanski koncert Glasbene Matice v SND, St. Clair Ave.

25. aprila, petek—Ples Polka Kats kluba v SND, St. Clair Ave.

26. aprila, sobota—Kegljaški ples Cleveland Athletic kluba SNPJ v SND, St. Clair Ave.

26. aprila, sobota—Plesna veselica društva Nanos št. 264 SNPJ v Domu zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

27. aprila, nedelja—Prireditev Cleveland Athletic kluba SNPJ v SND, St. Clair Ave.

27. aprila, nedelja—Zbor Jadran poda opereta "Kakor stari tako mladi" v SDD v Waterloo Rd.

27. aprila, nedelja—Koncert in opereta pevskega zbora Adrija v AJC na Recher Ave.

27. aprila, nedelja—Koncert pevskega zbora Planina v SND na Stanley Ave., Maple Heights, Ohio.

MAJA

3. maja, sobota—Ples Croatian Pioneers društva št. 663 HBZ v SND, St. Clair Ave.

4. maja, nedelja—Kegljaški ples Croatian Pioneers društva št. 663 HBZ v SND, St. Clair Ave.

4. maja, nedelja—5-letnica zbora Triglav; koncert in spevoigra "Kmečka svatba" popoldne v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave. Zvečer ples istotam; v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave., pa domača zadava.

10. maja, sobota—Letna plesna veselica društva sv. Ane št. 4 SDZ v SND, St. Clair Ave.

11. maja, nedelja—Koncert zboba Abraševič v SND, St. Clair Ave.

17. maja, sobota—Ples društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ v SND, St. Clair Ave.

18. maja, nedelja—Bazar krožka št. 3 Prog. Slov. v AJC na Recher Ave.

18. maja, nedelja—Proslava društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ v SND, St. Clair Ave.

24. maja, sobota—Ples Slapnik's Seldom kluba v SND, St. Clair Ave.

25. maja, nedelja—Igra in zabava kluba Ljubljana v prid AJC na Recher Ave.

25. maja, nedelja—Koncert zbora Liniski v SND na St. Clair Ave.

31. maja, sobota—Veselica društva Kristusa Kralja št. 226 KSKJ v SND, St. Clair Ave.

JUNIJA

22. junija, nedelja—Piknik društva Združeni bratje št. 26 SNPJ na farmi SNPJ.

29. junija, nedelja—Piknik društva Vipavski raj št. 312 SNPJ na farmi SNPJ.

JULIJA

13. julija, nedelja—Piknik krožka št. 1 Prog. Slovenk na farmi SNPJ.

27. julija, nedelja—Piknik društva V boj št. 53 SNPJ na farmi SNPJ.

SEPTEMBRA

7. septembra, nedelja—Piknik Mlad. pev. zbora na farmi SNPJ.

OKTOBRA

19. oktobra, nedelja—Prireditev krožka št. 1 Prog. Slovenk v SDD, Waterloo Rd.

NOVEMBRA

2. nov., nedelja—Ples krožka št. 3 Prog. Slovenk v AJC na Recher Ave.

2. novembra, nedelja—Ples krožka št. 3 Prog. Slov. v AJC na Recher Ave.

9. novembra, nedelja — Igra dramskega zbora Naša zvezda v AJC na Recher Ave.

9. novembra ,nedelja—Prireditev društva V boj št. 53 SNPJ v SDD, Waterloo Rd.

DECEMBRA

7. decembra, nedelja—Jesenski kocert zbora Slovan v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave.

13. decembra, sobota—Domača zabava krožka št. 1 Prog. Slovenk v SDD, Waterloo Rd.

HIŠE NAPRODAJ

HIŠA NAPRODAJ

Skoro nova zidana hiša s 5 sobami in garažo ter vsemi udobnostmi, blizu E. 185 St., se proda. Privatno. Pokličite za podrobnosti.
IV 1-6312

IŠČE SE STANOVANJE

ŽENIN IN NEVESTA,

oba Slovenca, iščeta stanovanje s 4 sobami; želita do 1. junija. Kdor ima ali bo imel stanovanje do tedaj v najem, naj pokliče kadarkoli
HE 1-5530

ZAKONSKA DVOJICA

z 21 mesecev starim otrokom išče stanovanje s 4 neopremljenimi sobami in kopalnico v okolici St. Clair in Superior Ave. Pokličite kadarkoli
SW 5-1666

DELO DOBIJO ŽENSKE

Slovenka

izurjena v likanju in čiščenju hiše, dobi stalno delo po enkrat na teden; vsak četrtek ali petek. Nova hiša.
Pokličite
IV 1-2790

IŠČE SE

dekleta ali poročeno žensko za delo, polni ali delni čas v pisarni.

Pokličite
L & M TOBACCO & CANDY CO.
KE 1-8777
in vprašajte za
JOHN E. LOKAR

DELO DOBIJO MOSKI

Išče se delavce za
TRUCKERS
LATHE HANDS
TOOLMAKERS
DIE MAKERS
za podnevni šift.
Dobra plača od ure.
Brezplačna hospitalizacija in zavarovalnina.
BISHOP & BABCOCK MFG. CO.
VOGAL E. 49 ST. in HAMILTON AVE.

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:
JOHN RENKO
1016 East 76th Street
UT 1-6888

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:
JOHN STEBLAJ
26851 Oriole Avenue
REdwood 1-4457

Za newburško okrožje:
FRANK RENKO
11101 Revere Avenue
Dlamond 1-8029

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik

nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE
Tel. ENdicott 1-5013
vogal East 62nd Street: vhod samo na East 62nd Street.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Dr. J. V. ZUPNIK

JOHAN BOJER:

IZSELJENCI

ROMAN

(Iz Norveščine prevedel Božo Vodušek)

(Nadaljevanje)

In Per nekaj godrnja, vendar gre z njimi. Gre počasi, vendar gre. Dokler znova ne opazi Simena. Tedaj zamahne bliskovito in ga zadene na glavo, da se oni opoteče. "He, vraga, kako to dobro dene. Ampak poslušaj, Morten—ti si dostojen človek, poslušaj me! Zveži mi roke. Če nočeš. da ubijem tega žrebca, vzemi vrv in me zveži. Poglej!" In ponudi mu obe roki.

Najbolje je bilo ugoditi mu. In z rokami, zvezanimi na hrbtu, je hodil orjaški mož med tovariši preko prerije. Dolgo so hodili. Morten je pripravil Pera do tega, da je pojedel nekaj njegovega živeža. In moral mu je vtikati v usta košček za koščkom. Potem so spet šli dalje.

Ko pa so se končno približali naselbini, je Per obstal in se pričel smehljati. V zadregi in brez pomoči.

"Ne, ne," je rekel, "saj je vendar preneumno, da bi prišel tako domov. Kje je Simen? Ah tako. pobral je pete. To je sreča zanj. Da, da, potem me spet lahko razvežete."

Ko pa se je v mesečini toliko približal koči, da je zagledal Ano in otroka, ki so stali tam in čakali, se je hipoma ustavil. "Vraga, tam je ona!"

"Torej pomisli, kaj si mi obljubil," je rekel Morten in ga je skušal potegniti s seboj.

"Saj moraš vendar priti domov in pojesti svojo mlečno kašo!" ga je vabila Ana in se poskušala napraviti, kakor da ni ničesar bilo.

On pa se je samo spačil spričo takega nesramnega obnašanja. "Pripelji mi fanta, Ana, ne najstarejšega, tega si lahko sama obdržiš, ampak mlajšega, Pera. Njega hočem imeti. Pripelji mi fanta pri tej priči! Potem bom šel svojo pot!"

"Bog pomagaj!" je zaihtela Ana in se ozirala od enega do drugega.

"Ali slišiš, Ana! Pripelji mi fanta. Mlečno kašo lahko daš Simenu!"

Per je stal tam v mesečini, ob krožen od tovarišev, od katerih sta dva držala vrv v rokah. Nihče ni vedel kaj početi. Nazadnje je Karen Skaret počasi pristopila k Peru. "Per," je rekla. "Poslušaj me, Per, mislim, da je najbolje, da greš nocoj z menoj. Lahko spiš pri nas na tleh. In potem se bosta ti in Ana jutri pomenila o celi stvari."

"Ah, ti si, Karen, in tako pozno ponoči hodiš okrog!" In Per se je pričel zopet smehljati in sramovati. "Da, s teboj bom šel domov. Vendar ali ne moreš vzeti mojega fanta s seboj?"

"Ne , o tem se bomo pomenili jutri. Pojdi, Per!"

Vsi so se oddahnili, ko so videli orjaškega moža hoditi tako krotkega ob strani male prerijske žene. Ana je stala in jokala. Elza ji je obljubila, da ostane pri njej do jutra.

Morten je rekel Kalu, da se morajo delati, kakor da so popolnoma prepričani, da bo Per ponoči mirno spal. Vendar je kljub temu bolje, če nekoliko mož straži v bližini.

To noč sta ležala Anton Noreng in Morten na straži v Kalovem hlevu. In vse je bilo dolgo časa čisto mirno. Per je bil dobil posteljo fantov. Spočetka je ležal in spal in spal. Proti jutru pa je hotel vstati, hotel je ven in takoj po svojega fanta. Ali saj je bilo nemogoče pustiti ga tja. Kal je poizkušal, da ga zlepa spravi zopet v posteljo, ampak ne. Per je hotel iz hiše. Karen je vstala, prišla in mu prigovarjala. Sinovi so vstali s poda, kjer so jim bili postlali. Vsi so mu prigovarjali, ampak nič ni pomagalo. Sunil jih je v stran in odprl vrata. Ali zunaj od hleva sta prihajala dva moža, pripravljena, da mu zastavita pot.

Tega jutra ni nihče pozabil. Pet mož se je rvalo in borilo z orjakom. Še huje je bilo, ko so ga spravili v hišo. Karen in dekleta so pobegnile. Nastal je hrušč. Šipe, posode in lonci so se drobili. Prevračali so klopi in hodili po njih. Najhuje morebiti pa je bilo slišati, kako je Per tulil kakor živaI. Končno so ga podrli na tla. Ali zdaj so ga morali skrbno zvezati in to pot proti njegovi volji. Obležal je na tleh in klical in klical na pomoč. Nato je zdivjal in se skušal oprostiti. Nazadnje je pričel jokati. In ko so eno ali dve uri sedeli pri njem, so opazili, da je končno spet zaspal.

Drugi dan so ga spravili k Antonu Norengu v kočo. Tam je bilo več prostora. In odslej sta morala neprestano sedeti dva moža pri njem in ga stražiti.

Župnik je prišel, ampak Per je poskočil, da se je oni preplašeno umaknil skozi vrata.

Prišla je Ana, objokana in zmedena. Ko je stopila skozi vrata, je sedel Per na klopi. Tedaj pa je planil pokonci in začel divjati: "Poljdi, Ana, pojdi, za vraga vendar. Pojdi, preden si oprostim roke!" In trgal in trgal je vrvi.

Ko je prišel Kal nekega jutra z nočne straže domov in ga je Karen vprašala, kako gre Peru, ni odgovoril. Sedel je za mizo in poizkušal pogoltniti grižljaj, ali naenkrat so mu planile solze iz oči. Zmajal je z glavo. "Bog ogvaruj vsakega pred čim takim," je rekel.

Nekaj dni pozneje se je počasi pomikal prerijski voz preko ravnine proti mestu. Štirje možje so šli z njim. Per je sedel v vozu, zvezan na rokah in nogah. Zdaj pa zdaj je zakričal in prosil, naj mu zavežejo trak okrog oči. Ravnina, ravnina, ravnina ga je vpijala vase. Vse se je vrtelo in vrtelo pred njim. Hej, jo, vozil se je na vrtiljaku in se je moral trdno oprijemati, da, da, morebiti je bilo vse samo zabava. Pel je in se smejal. Ali trenotek nato se je spet jokal. "Moj Bog, kaj bo vendar z Ano? Kam me peljete? V blaznico? Ah, ne, ali sem res tako nor? In Ana in . . . in fant? Mali Per? Kako se jima bo godilo? In jaz sem letos toliko izoral. In hotel sem letos kupiti konje, ah ne—ne peljite me v blaznico. Pomislite na Ano!"

Ob prihodnjih nedeljah je sedela Ana prav zadaj v mali cerkvi in skrivala skoraj ves čas obraz v dlaneh. Ko so drugi peli, so jo slišali ihteti. Ko je župnik pridigal, so slišali stokanje mlade žene, ki je ves čas sedela sklonjena in zatopljena vase.

Simen je ostajal doma. Gradil je na bratovi hiši in je bil namenjen, da odpotuje, brž ko bo dozidana.

I

Morten Kvidal je bil končno pripravljen, da odpotuje domov Neke nedelje je hodil med starimi naseljenci okrog in se poslavljal. Pomladno delo na poljih je bilo za letos opravljeno. In napravil si je sam zase majhno leseno kočo. Vendar pa naj bi zdaj Simen prevzel vse skupaj za eno ali dve leti. Tudi pri sosedih so razbijali in žagali. Pri Ani pa je bila nova koča že dogotovljena, njej so pomagali tovariši.

Morten je bil danes bled. Bilo je toliko stvari, ki so ga zadrževale. Zdaj se je življenje tukaj šele prav začenjalo. Konji in stroji, zmeraj več zemlje za krčenje, kmalu bo stekla cesta, mogoče nekega dne železnica, tudi mesto lahko nastane, veliki obrati, bogastvo. In vendar, domotožje, ki je neprestano tlelo v vseh teh letih—ni se mu mogel več dalje ustavljati. Naj je bilo še tako neumno, moral je odtod. Moral je, moral je videti Kvidal in mater.

"Le kako se moreš spomniti take neumnosti," mu je rekel učitelj. "Ti, ki si tukaj že majhen kralj. In zdaj, ko se godba šele prav pričenja?"

"Ali naj pozdravim tvoje starše?"

"Ne, prav zares ti jih ni treba."

"Ali si pameten, človek. Torej naj ne pozdravim tvojega očeta in tvoje matere?"

"Ne, čemu? Povej starima. kar hočeš, ampak od mene ju nikakor ne pozdravljaj."

(Dalje prihodnjič)

KAKO SE STARO UMIKA NOVEMU

V vsej človeški zgodovini vidimo, kako se staro umika. Primitivni človek je bival v skalnih duplinah ali v zasilnih šotorih iz vej; sodobni ljudje, vsaj v znatnem številu bivajo v hišah z moderno in udobno opremo. Naši davni predniki so se preživljali z lovom in primitivnim poljedelstvom; nalovljeno divjačino so pekli na odprtih ognjih in mesto pluga za oranje so rabili priostrena drevesna debla ali veje. Dandanes se pripravlja hrana za milijone ljudi v pečeh na plin ali elektriko in pluge vseh prejšnjih vrst nadomeščajo motorizirani traktorji, ki režejo več brazd istočasno.

Čolne in jadrnice so v teku časa nadomestile male in velike ladje na parni ali električni pogon. Prevoz po suhem so odvzeli volom in konjem vlaki in motorna vozila. V zraku so zabrnela prej neznana letala. Razsvetljavo s svečami in petrolejem je nadomestila električna razsvetljava. Od puščic in lokov in primitivnih pištol je bila dolga pot do modernih topov in strojnih pušk in atomskih bomb.

Ves napredek stremi za izboljšanimi orodji in napravami za večjo praktičnost in udobnost človeka. Vse stare priprave in naprave niso nikdar povsem zavržene, ampak se dostikrat še dolgo vzdržujejo poleg novejših in izboljšanih. Avtomobil, na primer, ni povsem nadomestil konja; sveča včasih dobro služi, če odpove električna razsvetljava; v gozdih izgubljeni lovci se v potrebi preživljajo z ubito divjačino, pečeno na odprtih ognjih.

Prehod iz starega sistema v novejše in praktičnejše se ne vrši skokoma, ampak polagoma; eno izboljšanje prinaša drugo in tako naprej. Toda nepisana postava narave vselej obvelja: staro se mora prej ali slej umakniti novemu.

Ob priliki vpeljave kake večje novosti se včasih vršijo proslave, ki nazorno kažejo razvoj od starega do izboljšanega in najnovejšega. Eno takih proslav namerava uprizoriti v nedeljo 27. aprila 1952 mesto Cleveland, Ohio, z impozantno povorko po najbolj odlični clevelandski cesti Euclid Avenue.

Euclid Avenue je za Cleveland nekaj podobnega kot State Street za Chicago, Market Street za San Francisco ali Canal Street za New Orleans. Nekoč se je ta cesta imenovala cesta milijonarjev, ker tam so stale ponosne s krasnimi vrtovi obdane palače bogatašev. Nekaj tistih palač še danes stoji, pa so prerejene za urade raznih institucij; mnoge so bile odstranjene in nadomeščene s trgovinskimi zgradbami. Euclid Avenue je še vedno lepa in široka cesta, pa je močno komercializirana in ne diha več sijaja nekdanjih bogatašev.

Povod za omenjeno proslavo bo odprava cestne železnice na Euclid Avenue; nadomestili jo bodo busi na dieselnov pogon. Cestna železnica se je v Clevelandu prvič pojavila na Euclid Avenue. Izprva so vozove cestne železnice vozili konji, pozneje pa je bila preurejena za električni pogon. Mesto je že na več drugih progah odpravilo cestno železnico in jo nadomestilo z busi in 27. aprila se bo to zgodilo tudi na Euclid Avenue, kjer je bilo skromno rojstvo cestne železnice v tem mestu.

V veliki povorki, ki se bo 27. aprila pomikala po Euclid Avenue, bodo vozovi z volovsko vprego in s konjsko vprego, vozovi cestne železnice s konjsko vprego, izboljšani modeli vozov cestne železnice, avtomobili od najstarejših do najnovejših izdelkov in seveda tudi novi busi. Mnoge skupine v povorki bodo predstavljale tudi moško in žensko modo od časa, ko se je prva cestna železnica s konjsko vprego pojavila na Euclid Avenue, do mode, ki prevladuje v tekoči pomladi.

Paradirali bodo tudi stari gasilski vozovi obenem z najmodernejšimi. V povorki bo še mnogo drugih zanimivosti, ki bodo kazale razvoj od najstarejšega do najnovejšega.

Slične proslave so se in se bodo najbrž še vršile tudi v drugih mestih in clevelandska proslava bo le en izraz razvoja in spominov na stare čase ter potrdilo neizprosnega zakona, da vse staro se mora prej ali slej umakniti novejšemu, modernejšemu.

—NOVA DOBA

LONELY AGAINST A SUNSET SKY, an air force sergeant guards a Superfort. He will keep his vigil throughout the long night, keeping the armed and fueled plane safe for her crew. And at dawn he will watch her take off into the lightening skies on a mission of protection for you and all that you hold dear.

There are many men like this one in the armed forces . . . without public recognition but doing a continuing important, responsible job for defense—*your* defense.

Won't you do a job for defense, too? . . . an easy job? Will you build up your own personal savings by buying United States Defense Bonds? For by bonds and other forms of saving which make you financially independent you are building and maintaining a strong economy for America . . . backing your country's military strength. And America must be strong. For in these troubled times, *peace is only for the strong!*

So buy those U. S. Defense Bonds. Buy them now and sign up to buy them regularly.

The U. S. Defense Bonds you buy give you personal financial independence

Don't forget that bonds are now a better buy than ever. Because now *every Series E Bond you own* can automatically go on earning interest every year for *20 years* from date of purchase instead of 10 as before! This means that the bond you bought for $18.75 can return you not just $25—but as much as $33.33! A $37.50 bond pays $66.66. And so on. For your security, and your country's too, buy United States Defense Bonds now! Bankers recommend them as one of the safest forms of investment.

Peace is for the strong . . .
Buy U. S. Defense Bonds regularly!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

ENAKOPRAVNOST

VRTNO ORODJE IN SEMENA
• Vse popoularne vrste gnojila. • True Temper vrtno orodje. • Semena za sočivje in cvetlice. • Ročni in motorni stroji za kositi travo in razne druge potrebščine za dom, dobite pri
BROOK'S COAL & SUPPLY CO.
980 EAST 200th STREET, KE 1-1050
TOM BROOKS HOMER WATKINS

NAGROBNE SPOMENIKE
postavimo na grobove v tej in sosednjih državah.
Narejeni iz prvovrstnega materijala.
Od $35 naprej.
JAMES LEWIS MONUMENT CO.
541 CLEVELAND ST., ELYRIA, OHIO — TEL. 63-194

Zapadna Slovanska Zveza
GLAVNI URAD:
4676 WASHINGTON ST., DENVER 16, COLO.

je bila ustanovljena 5. julija 1908 na demokratični podlagi. Od leta do leta lepo napreduje ter že veliko let plačuje vse posmrtnine in dividende svojim članom samo z obrestmi, ki jih zasluži od investicij njenega premoženja. Zato še ni bila prisiljena zvišati lestvice za novopristople člane.

V zadnjih štirih letih je plačala po $6 dividende svojim članom za vsak tisoč dolarjev posmrtnine ali "endowment" zavarovalnine. Enako vsoto bodo tudi letos prejeli člani, ki niso še dopolnili starost 70 let. Člani, ki so dopolnili starost 70 let, bodo pa letos prejeli po $18 dividende za vsak $1,000 zavarovalnine, kajti solventnost ZSZ je 138.89%. Umrljivost v članstvu je samo 37.45% in obresti pa zasluži po 4½% za vsakih $100 premoženja.

Vse rojake in rojakinje se prijazno vabi za vstop v to nadsolventno domačo organizacijo. Za vsa pojasnila se obrnite na

MRS. JOHANNA V. MERVAR,
7801 Wade Park Ave., EX 1-0069;
MRS. ANTONIA TOMLE,
14823 Sylvia Ave., PO 1-3549,
ki ste predsednici clevelandskih društev,
ali pa direktno na gl. tajnika
ANTHONY JERSIN,
4676 Washington St., Denver 16, Colo.

Pristopnina je prosta in provizija za novopridobljene člane pa od $5 do $10 za vsakih $1,000 novo vpisane zavarovalnine. Pristopite z vašo celo družino še danes!

Različne vrste zavarovalnine do $1,000 za otroke. V odraslem oddelku se zavaruje od 16. do 60. leta, po starosti, za $250 do $5,000. Izdajajo se različni certifikati kot: Celo-življenjski, 20-letno plačljivi in 20-letno "endowment." Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katera vsako leto raste. Poleg smrtnine, ako želite, se lahko zavarujete tudi za bolniško podporo, kakor tudi za razne operacije in poškodbe.

Mesečni prispevki (asesmenti) so urejeni po American Experience tabeli z 3½% letnimi obrestmi.

Dva pogrebna zavoda Za zanesljivo izkušeno simpatično pogrebniško postrežbo po CENAH, KI JIH VI DOLOČITE pokličite

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
FURNITURE DEALERS
1053 East 62nd ST.
HEnderson 1-2088 - KEnmore 1-5890

Chicago, Ill.

FEMALE HELP WANTED

WAITRESS — To work in Golf Club. Good salary and tips. Meals and uniforms furnished.
Phone Northbrook 564

IMMEDIATE EMPLOYMENT
Here is a permanent position for a conscientious
STENOGRAPHER
You will enjoy working in our sales department, pleasant working conditions, diversified duties.
7 hour day — (9 a. m. - 4:30 p. m.)
5 day week.
Low cost cafeteria for our employees.
Apply for personal interview.
BIshop 7-5800
THE BEST FOODS, INC.
2816 S. Kilbourne Ave.

V blag spomin

ob prvi obletnici odkar je umrl naš ljubljeni soprog, sin in brat

Frank Hocevar

Zatisnil je svoje oči 14. aprila 1951

Minilo je že eno leto
odkar si Ti zapustil nas,
a v naših srcih je tuga žalost,
še vedno kakor tisti čas.

Žalujoča soproga Ann,
Joseph in Frances, starši
brat in sestre

Cleveland, O., dne 14. aprila 1952.

VAS MUČI REVMATIZEM?
Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu.
Vprašajte nas.
MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034

CHICAGO, ILL. FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Painting Contractor, wife, 2 school aged children, need 4-5-6 room unfurnished apartment. Any good location N. Prefer Albany Park. Moderate rental.
ROckwell 2-3119

3 RESPONSIBLE Adults need 5-6 room unfurnished apartment. Any good location in Lakeview district. Moderate rental.
RAndolph 6-6125

HELP WANTED MALE

IZREDNA PRILIKA
za MEHANIŠKE ASSEMBLERJE
Moški izurjeni v assembliranju precizne elektronične opreme. Morajo biti državljani, stalno delo, dobra plača.
Skupniska zvavovalnina in druge podpore.
A. R. F. PRODUCTS, INC.
7627 LAKE ST. — RIVER FOREST, ILLINOIS
Pokličite — **EStebrook 9-0345** — ali — **FOrest 9-6000**